

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.,
0030 OSLO

Deres ref.: 11/920 GK

postmottak@fin.dep.no

Oslo, 19. august 2011

Høring – Årsregnskapsforskrift for pensjonsforetak

Pensjonskasseforeningen er i utgangspunktet positiv til Finanstilsynets utkast til årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak. Finanstilsynet har i samlet de fleste av de relevante regnskapsbestemmelser i én forskrift, hvilket i betydelig grad forenkler arbeidet med årsregnskapet.

Det legges i forskriften opp til like regler for innregning og måling av forsikringsforpliktelser for pensjonskasser som for livsforsikringsselskap, hvilket vi ikke har innvendinger til.

Opplysningskrav i samsvar med IFRS foreslås begrenset til områder der pensjonskassene er pålagt å følge reglene om innregning og måling i IFRS. Innenfor denne avgrensningen foreslås det noen færre krav til opplysninger i samsvar med IFRS 7 om finansielle instrumenter enn det som gjelder for livsforsikringsselskaper. Sett i lys av etterspørselen etter selskapsinformasjon vedrørende pensjonskasser ikke vil være like omfattende som for forsikringsselskaper anser vi det som hensiktsmessig. Vi vil i denne sammenheng påpeke at begrunnede forskjeller i regnskapsreglene ikke kan anses å ha konkurransemessig relevans – jf. avsnitt 2.1.1 i høringsnotatet.

Vi har for øvrig følgende konkrete anmerkninger til forskriften:

1. Oppstillingsplan for resultatregnskapet.

Pensjonskasseforeningen har ved gjentatte anledninger påpekt at oppstillingsplanen for resultatregnskapet for livsforsikringsselskap og pensjonskasser er lite hensiktsmessig og tungt tilgjengelig for leserne: De sentrale resultatelementer; forsikringsresultatet, avkastningsresultatet (kollektivporteføljen) og forvaltningsresultatet og tilordning av de enkelte resultatkomponenter framkommer ikke eksplisitt¹. For å få forståelse av hvorledes resultatet er oppstått og disponert fordres derfor en nærmere studie av notene til regnskapet. Etter Pensjonskasseforeningens syn bør det på denne bakgrunn gjøres vesentlige endringer i oppstillingsplanen for resultatregnskapet for pensjonskasser (og for livsforsikringsselskap).

2. Bankinnskudd i kundeporteføljene

Oppstillingsplanen for balansen inneholder kun bankinnskudd som egen post under selskapsporteføljen. Resonnementet er formodentlig at bankinnskudd kun gjelder drift og administrasjon av kassen og følgelig er kundene uvedkommende.

Bankinnskudd er imidlertid et nødvendig "hjelpemiddel" i administrasjonen av enhver portefølje av verdipapirer og utlån, bl.a. i forbindelse med kjøp og salg av verdipapirer, ved mottak av renter og utbytte og ved utbetaling av pensjoner ettersom det vil være praktisk umulig å rebalansere porteføljene med verdipapirer på daglig basis. Det vil følgelig måtte være en bankkonto knyttet til kundeporteføljene, og avkastningen av

¹ Jf. forsikringsvirksomhetsloven § 9-9 og § 9-10.

denne må tilordnes kundeporteføljen. Det kan i denne sammenheng vises til at også verdipapirfond er gitt anledning til å inkludere bankinnskudd i sine kundeporteføljer – jf. verdipapirfondloven § 4-5 7. ledd.

En kan heller ikke se bort fra at innskudd i bank vil kunne være en relevant investering, bl.a. i situasjoner med uro i aksjemarkedet.

Vi vil på denne bakgrunn foreslå at det innføres en linje for **Bankinnskudd** i kundeporteføljene i oppstillingsplanen for balansen.

Det må i den forbindelse tas stilling til om bankinnskudd skal føres som finansielle eiendeler ført til amortisert kost eller til virkelig verdi (I oppstillingsplanen for balansen (kundeporteføljene) er eiendeler enten gruppert under finansielle eiendeler ført til amortisert kost (post 6.3 / 8.3) eller til eiendeler ført til (virkelig verdi post 6.4 / 8.4). Alternativt må en innføre "andre eiendeler" også i kundeporteføljene (jf. post 4 i balanseoppstillingen) og innføre en konto for bankinnskudd her.

3. Urealiserte gevinster på verdipapirer i selskapsporteføljen.

Finanstilsynet har opplyst at urealiserte gevinster i selskapsporteføljen ikke skal føres under posten "fond for urealiserte gevinster"². Fond for urealiserte gevinster refererer seg til aksjelovens § 3-3a og har bare relevans for aksjeselskaper. I tråd med dette finner en ikke fond for urealiserte gevinster (i selskapsporteføljen) i utkast til årsregnskapsforskrift for pensjonskasser. Post 11 Opptjent egenkapital er her inndelt i:

- 11.1 Risikoutjevningfond
- 11.2 Verdivurderingsreserve
- 11.3 Annen opptjent egenkapital

Urealiserte gevinster på verdipapirer behandles i ulike sammenhenger forskjellig fra annen opptjent egenkapital, jf. forskrift om beregning av ansvarlig kapital for finansinstitusjoner, oppgjørssentraler og verdipapirforetak³ § 7 bokstav s. Dette tilsier at det vil være hensiktsmessig at denne størrelsen framkommer eksplisitt i regnskapet. Det er i utgangspunktet ikke noe i veien for at den enkelte pensjonskasse innfører en egen underpost under 11.3 for dette formål, men det er etter vårt syn ønskelig med en felles håndtering av problemstillingen⁴. Vi vil derfor foreslå at det innføres en ny post *11.4 Urealiserte gevinster på finansielle eiendeler i selskapsporteføljen*.

Vi vil for øvrig benytte anledningen til igjen å påpeke at kapitaldekningsforskriften og solvenskravforskriften bør endres, slik at urealiserte kursgevinster på verdipapirer i selskapsporteføljen blir inkludert i egenkapitalen i kapitaldekningsberegningene, slik det er for banker mv. jf vår høringsuttalelse av 26.05.2010.⁵

Med hilsen,

Pensjonskasseforeningen

Rolf A. Skomsvold

Generalsekretær

² Post 10.1.2 i årsregnskapsforskriften for livsforsikringsselskap

³ FOR 1990-06-01-435

⁴ Vi legger til grunn at posten ikke skal føres under 11.2 verdivurderingsreserve.

⁵ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/fin/dok/hoeringer/hoeringsdok/2010/horing---endringer-i-kapitalkravsforskriften/Horingsuttalelser/Horingsuttalelser-med-merknader/Pensjonskasseforeningen.html?id=605769>